

Luonnonmukainen kalatiekanava Ähtävänjoen vesistöön**Kh 14.04.2020 § 81**

Ähtävänjoen vesistön kalatalousyhteisöt ovat lähettäneet 1.2.2020 vesistöalueen kunnille ja vesivoimayhtiöille vetoamuksen Ähtävänjoen vesistön saamiseksi esteettömäksi kalatieksi Pohjanlahdesta aina Ähtävänjoen vesistöalueen latvoille saakka.

Kunnilta ja voimayhtiöiltä halutaan myönteinen periaatepäätös ryhtyä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa edistämään luonnonmukaisen kalatien saamista koko Ähtävänjoen vesistöön. Vetoamuksen mukaisesti vesistöjä on vuosisatojen ajan käytetty kulkuväylinä sekä ravinnon, raakaveden ja vesivoiman tuottajana. Nykyisin vesistöillä on yhä suurempi merkitys monipuolisen virkistyksen lähteenä. Ähtävänjoen vesistössä vedenlaatu ja virtaama ovat Pohjanmaan oloissa poikkeuksellisen hyviä johtuen vesistön suuresta järvisyydestä. Vesistön ekologista tilaa ja käyttömahdollisuuksia heikentää kuitenkin tehokas padotus ja säännöstely sekä jokiuomien voimakkaasti muutettu rakenne.

Viime vuosikymmeninä on Ähtävänjoen vesistöalueella toteutettu monia vesistön tilaa parantavia hankkeita. Vesistöön tulevaa kuormitusta on vähennetty. Järvien ja jokiuomien erilaisia kunnostustöitä on tehty. Vesistön hyvän ekologisen tilan saavuttaminen edellyttää esteetöntä kalatietä mereltä latvavesille saakka. Toimiva kalatie voidaan saada rakentamalla luonnonmukainen ohitusuoma patojen rinnalle. Ähtävänjoen vesistössä on yhteensä yhdeksän voimalaitosta. Lisäksi ovat Kurejoessa Alajärven alapuolella on pohjapato, Niskanpato Lappajärven luusuassa ja Kaarenhaaranpato Evijärven alapuolella. Lappajärven Niskanpadon ohi valmistuu kalatie kesäkuussa 2021, mikä mahdollistaa kalojen kulkemisen Välijoen ja Lappajärven välillä. Muutoin kalojen kulku voimalaitosten ja pohjapatojen ohi on estynyt.

Lähetetyn vetoamuksen mukaisesti luonnonmukainen kalatie- hankkeen vetovastuu on ympäristö- ja kalatalousviranomaisien sekä kalastusyhteisöjen tehtävä. Kunnilla on tärkeä rooli hankkeen taustatukena. Vesivoimalla on keskeinen rooli sallia voimalapadon rinnalle kalatieuoma ja antaa siihen tarvittava virtaama 1 m³/s. Luontoarvot huomioiden vesivoiman käyttö tuo voimaloille mahdollisuuden ekologiseen sähköntuotantoon. Alueelle se tuo lisää asumisviihtyisyyttä sekä virkistyskäytön ja kalatalouden mahdollisuuksia.

Ehdotus: Lappajärven kunta kannattaa Ähtävänjoen vesistön saamista luonnonmukaiseksi niin, että rakennettujen voimalaitoksen ja pohjapatojen

ohi rakennetaan tarvittavat kalatiet, kuten on toteutettu jo Niskanpadon kohdalla Lappajärven kunnan alueella.

Kj:n päätösesitys:

Lappajärven kunta kannattaa Ähtävänjoen vesistön saamista luonnonmukaiseksi niin, että rakennettujen voimalaitoksien ja pohjapatojen ohi rakennetaan tarvittavat kalatiet, kuten on toteutettu jo Niskanpadon kohdalla Lappajärven kunnan alueella. Lappajärvi korostaa luonnonmukaisen kalatien positiivisia vaikutuksia koko seutukunnalle ja sen elinvoimalle.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Lisätietoja tästä päätöksestä antaa kunnanjohtaja Sami Alasara. (06) 2412 5611 tai 044 3699 611.